

SIDUSA EESTI ARENGUKAVA 2021–2030 VAHEHINDAMINE

Hindamisperiood 2021–2025

Arengukava kolm põhivaldkonda — **lõimumine ja kohanemine, kogukondlik Eesti ning üleilmne eestlus** — on jätkuvalt asjakohased ning muutunud rände-, julgeoleku-, info- ja hariduskeskkonnas varasemast veelgi olulisemad.

Ühine arengukava loob tugeva strateegilise raami ning toimiva aluse **infovahetuseks ja seireks**. Programmideülene **tegevuste ja teenuste prioriseerimine, ühiste valikute tegemine ja otsuste järelseire** ei ole siiski veel kujunenud täielikult terviklikuks ja süsteemseks juhtimispraktikaks.

Arengukava programmid on **loonud vajalikud teenused, toetava taristu ja eri koostöövorme**. Pikaajalisemad tulemused on vahehindamise seisuga veel vähem nähtavad, seda osaliselt ka põhjusel, et praegune seire keskendub sageli tegevuste elluviimise mahule ja osalemisele, mitte **muutustele inimeste käitumises, hoiakutes või oskustes**.

Arengukava teises pooles tuleb keskenduda **teenuste järjepidevusele, kasutaja-teenkondade sidumisele ning tulemuste mõõtmise ja seire parendamisele**.

75
dokumenti, faili
ja andmestikku

60+
intervjuud ja arutelu

5
valideerimisarutelu

2
organisatsioonide
veebiküsitlust

108
vastajat

LÕIMUMIS-, SH KOHANEMISPROGRAMM

Asjakohasus

Pigem kõrge

Tulemuslikkus

Keskmine

PÕHISÕNUM

Tugev taristu; pikaajalisem muutus on veel vähem nähtav.

KOGUKONDLIK EESTI

Asjakohasus

Pigem kõrge

Tulemuslikkus

Keskmine

PÕHISÕNUM

Tugitaristu toimib; mõõtmisloogika vajab korrastamist.

ÜLEILMNE EESTLUS

Asjakohasus

Keskmine

Tulemuslikkus

Keskmine

PÕHISÕNUM

Strateegiliselt oluline; ulatus, rahastus ja aruandlus on killustunud.

Skaala selgitus: kõrge / pigem kõrge / keskmine / pigem nõrk. Valdkondade hinnangud ei ole paremusjärjestuses.

EESTI 2035

Ühiskond

Tugev seos

Riigivalitsemine

Keskmine kuni tugev seos

Horizontaalsed lüngad: soolisi erinevusi ei seirata järjepidevalt; panus kliima- ja keskkonnanäesmärkidesse on vähene.

ARENGUKAVA TERVIKUNA

Hoida ja säilitada

- Ühine strateegiline raam
- Infovahetus
- Seirealane koostöö ja väljakujunenud partnerlus

Arengukava ega juhtimismudel ei vaja põhimõttelist ümberkujundamist; uusi alaeesmärke pole vaja.

Tugevdada

- Programmideülene prioriseerimine
- Ressursside planeerimine
- Juhtkomisjoni roll otsuste tegemisel ning lõppkasusaajate ja vähem organiseerunud rühmade sisendi saamine

Mõõta

- Katvus
- Katkestamine
- Järgmine samm
- Korduvkontaktid
- Kasutuselevõtt

LÕIMUMIS-, SH KOHANEMISPROGRAMM Kultuuriministeerium

Asjakohasus

Pigem kõrge

Tulemuslikkus

Keskmine

Kohanemisprogramm, eesti keele õpe ja aktiivse keelekasutuse tugi, nõustamine, INSA keskne rakendustaristu

MIS TOIMIB?

KUHU PÖÖRATA
JÄTKUVAT TÄHELEPANU?

Aktiivne keelekasutus, sujuv teenuseteekond, eri rühmade korduvkontaktid ja tööturu-positsiooni muutus ei ole veel piisavalt nähtavad.

KOGUKONDLIK EESTI Siseministeerium

Asjakohasus

Pigem kõrge

Tulemuslikkus

Keskmine

KÜSK, MAK-id, nõustajad, strateegilised partnerid, arengu-programmid moodustavad toimiva tugitaristu

MIS TOIMIB?

KUHU PÖÖRATA
JÄTKUVAT TÄHELEPANU?

Möötmisloogika on pigem nõrk. Partneritele ja KÜSK-ile võib kanduda vastutus, milleks napib mandaati või ressursi.

ÜLEILMNE EESTLUS Välisministeerium

Asjakohasus

Keskmine

Tulemuslikkus

Keskmine

Keele-, kultuuri- ja identiteetisidemete hoidmine on asjakohane. Enamik kavandatud tegevusi on ellu viidud; väheste vahenditega on tehtud palju.

MIS TOIMIB?

KUHU PÖÖRATA
JÄTKUVAT TÄHELEPANU?

Tegevuskava ulatus ei kata kogu diasporaad, möötmisloogika ja tagasipöördumise toetamise tulemuslikkus on pigem nõrk, KOV-id ei tea sageli, et inimene on tagasipöörduja, rahastus ja aruandlus on killustunud.

KESKNE RAHASTAMISVAHEND

6

tegevussuunda

Asjakohasus

Üldjoontes kõrge

Tulemuslikkus

Keskmine kuni kõrge

Risk

Erinevate välisvahendite rahastusreeglid ja andmekorjenõuded suurendavad halduskoormust ning osati killustavad kasutajateekonda.

ESF+ on võimaldanud **mahtu, ulatust ja süsteemide arendamist**, mida üksnes riigieelarvest ei oleks samas ulatuses või tempos realistlik saavutada. Süsteemset dubleerimist ei tuvastatud.

Kindlasti jätkata

- **TS5 kohanemisprogramm ja keeleõpe.** Teenuse kvaliteet, ligipääs, õpiteekonna järjepidevus.

Jätkata ja siduda

- **TS1 andmevahetus ja teenuseteekond.** KOPA, teised platvormid, KuM-i ja INSA rollid, arusaadav teenuseteekond
- **TS2 avalikkuse teavitamine.** Mõju hindamise tulemused, tegevuste ja sihtrühmade täpsem sihistamine

Jätkata muudetult või tingimuslikult

- **TS3 kogukondlikud tegevused.** Korduvkontakt ja sisuline osalus
- **TS4 tööturg.** Täpsem eesmärk ja paiknemine ministeeriumi vastutusalas
- **TS6 KOV-id.** Eri võimekuse ja vajadustega arvestav tugimudel

ŠVEITSI-EESTI KOOSTÖÖPROGRAMM

Asjakohane, kuid veel varajases rakendamisetapis.

Selgemad esmased tulemused

- Meediapädevus

Pikemat rakendamist ja seiret vajavad

- lõimumisvaldkonna digipööre ja nõustamine
- vabatahtlike kaasamine,
- kultuuriruumiga seotud tegevused

Siduda INSA, KOPA, sündmusteenuse ning ESF+ ja AMIF-i kasutajatekondadega. Ühiskondlikku muutust aitab mõõta EIM2026.

KOLM JÄRELDUST

PEAMISED SOOVITUSED

1.

Muuta juhtkomisjon selgemalt programmideüleste ehk ministeeriumidevaheliste otsuste kohaks. Lisaks seire raames antavatele ülevaadetele käsitleda regulaarsemalt **tegevuste olulist muutmist või lõpetamist, kattuvusi ja katmata vajadusi, sihtrühmade prioriseerimist, teenuste järjepidevust** ning **ministeeriumidevahelist töö- jaotust**. Otsuste, vastutajate ja järetegevuste dokumenteerimist tuleb jätkata ning jätkata nende täitmise jälgimist.

2.

Eristada püsiva vajadusega põhiteenused, arendatavad või skaleeritavad tegevused ning piloodid. Põhiteenuste katkestamise mõju tuleb hinnata **enne eelarveaasta või rahastusperioodi lõppu** ning neile tuleb kujundada **sobiv riigieelarveline, kohaliku tasandi või muu püsiv rahastusmudel**. Projektirahastus ei tohi kaotada tõendatud vajadusega teenuseid, teadmussiiret ega toimivaid partnerlussuhteid.

3.

Korrastada mõõdikud ja siduda seire tegelike juhtimisotsustega. Arengukava mõju-, programmide tulemus- ja teenuste väljundnäitajad peavad olema omavahel seotud, kuid täitma erinevat ülesannet. Teenuste mahu kõrval tuleb mõõta **katvust, katkestamist, kasutaja järgmist sammu, korduvkontakte, lahenduste kasutuselevõttu ning sihtrühmade ja piirkondade erinevusi**.

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Hindaja: Balti Uuringute Instituut

Tellijad: Kultuuriministeerium · Siseministeerium · Välisministeerium

Aasta: 2026

DOI: 10.23657/IBS.2026.7

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

„Sidusa Eesti 2021-2030 arengukava” vahehindamine viidi läbi Kultuuriministeeriumi, Siseministeeriumi ja Välisministeeriumi ühistellimusel ning seda rahastati struktuurifondide tehnilise abi vahenditest (projekt „Tehniline abi”, identifitseerimisnumber: 1M10-TA21-07121), Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine” programmioperaatori halduskulust ja riigieelarvelistest vahenditest.